

Informatiekaart hielprik en gehoortest

Hielprik

Doel	Snel opsporen van ernstige, zeldzame ziektes die behandelbaar zijn → dan kun je snel starten met behandelen → dit voorkomt ernstige schade aan de ontwikkeling van de baby
Uitvoering	Paar druppels bloed uit het hielkje.
Door wie	Medewerker van het consultatiebureau, soms de verloskundige.
Waar en wanneer	Meestal thuis, in de eerste week na de geboorte. In het ziekenhuis als de baby daar is.
Uitslag	→ Goede uitslag: brief van RIVM (binnen 5 weken) en bericht op MijnRIVM, https://mijn.rivm.nl/clientportaal (binnen 6 weken). → Uitslag afwijkend: huisarts neemt contact op voor vervolgonderzoek bij een kinderarts.
Deelname	Gratis en vrijwillig. Ouders moeten bovendien kiezen: → Wel of geen bericht over dragerschap sikkelcelziekte → Wel of geen toestemming voor wetenschappelijk onderzoek

Gehoortest

Doel	Testen of de baby voldoende hoort om goed te leren praten → dan kun je bij gehoorverlies vroeg behandelen → dit voorkomt problemen in taal en spraak
Uitvoering	Klein zacht dopje in het oortje, dat een zacht geluid maakt.
Door wie	Medewerker van het consultatiebureau.
Waar en wanneer	Meestal thuis, in de eerste week na de geboorte, tegelijk met de hielprik. In delen van Zuid-Holland en Gelderland bij het consultatiebureau, als de baby een paar weken oud is.
Uitslag	→ Goede uitslag: meteen bekend. → Uitslag onvoldoende: herhaling van de test een week later.
Deelname	Gratis en vrijwillig.

⌚ Belangrijk

Doe snel na de geboorte **aangifte bij de gemeente**. Liefst op de dag zelf, uiterlijk binnen 3 dagen.

Dan komen de hielprik en gehoortest op tijd.

Soms wil het **consultatiebureau** dat je je baby daar ook aanmeldt voor de hielprik en gehoortest. Kijk op de website van jouw consultatiebureau.

Toepassing kaart

De verloskundige kan deze informatiekaart gebruiken bij de voorlichting over de hielprik en de gehoortest tijdens de zwangerschap.

Extra informatie

Hielprik

Ziektes in de hielprikscreening

- een ziekte van de schildklier
- een ziekte van de bijnier
- vormen van erfelijke bloedarmoede, bijvoorbeeld sikkelcelziekte
- een aantal stofwisselingsziektes
- taaislijmziekte
- een afweerstoornis: SCID
- een spierziekte: SMA

In totaal ongeveer 30 ziektes.

Kans op een afwijkende uitslag?

- Bij 1 van de 350 baby's.

Betekent een afwijkende uitslag altijd dat de baby een ziekte heeft?

- Nee, er is altijd eerst vervolgonderzoek nodig.
- Gemiddeld 1 van de 2 baby's die vervolgonderzoek krijgen, blijkt de ziekte te hebben.

Keuze ouders: toestemming voor wetenschappelijk onderzoek

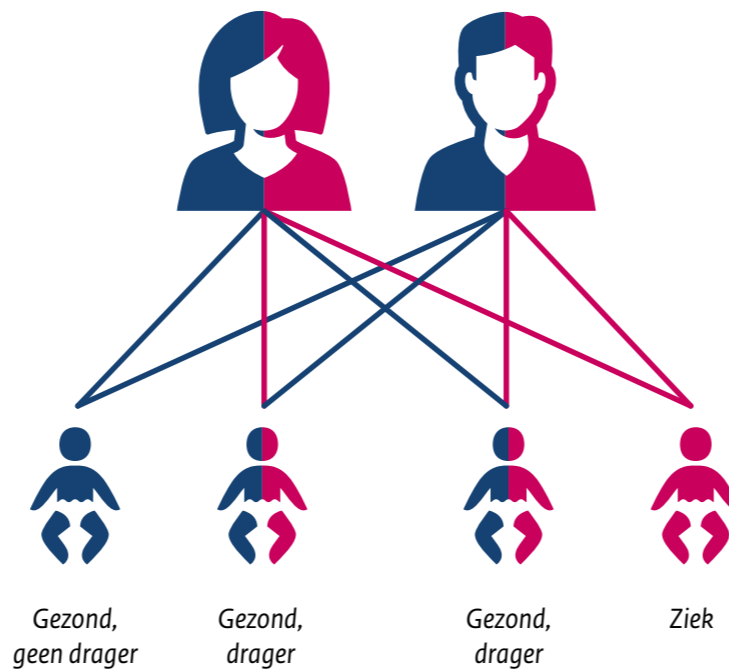
De screener zal de ouders toestemming vragen voor bewaren + gebruiken van overgebleven hielprikbloed en hielprikgegevens voor wetenschappelijk onderzoek.

- **Doel:** hielprikscreening verder verbeteren.
- **Anoniem:** onderzoekers kunnen niet zien van welk kind het bloed en de gegevens zijn.
- **Toestemming:** bloed wordt 5 jaar bewaard, daarna vernietigd.
- **Geen toestemming:** bloed wordt na 1 jaar vernietigd.

Keuze ouders: informatie over dragerschap sikkelcelziekte

De screener zal de ouders vragen of die het willen weten, als blijkt dat de baby drager is van sikkelcelziekte.

- Doel hielprik: ziektes vroeg opsporen. Draggers van deze ziektes worden niet opgespoord. Uitzondering: dragers van sikkelcelziekte worden wel gevonden.
- Het kan belangrijk zijn om het te weten als de baby drager blijkt te zijn van sikkelcelziekte. Want dan is vader, of moeder, of allebei ook drager. Dit is belangrijke informatie als ouders nog meer kinderen willen.
- Beide ouders drager? Bij elke zwangerschap een kans van 1 op 4 dat de baby sikkelcelziekte heeft.

Gehoortest

Kans op een afwijkende uitslag?

- Bij 1 van de 260 baby's.

Betekent een afwijkende uitslag altijd dat het gehoor niet goed is?

- Nee, er is altijd eerst vervolgonderzoek nodig.
- Gemiddeld 1 van de 3 baby's die vervolgonderzoek krijgen, blijkt na het vervolgonderzoek daadwerkelijk een blijvende gehoorafwijking te hebben.

✓ Checklist voor de verloskundig zorgverlener

- Mondelinge informatie geven over de hielprik en gehoortest, in het derde trimester van de zwangerschap.
- De folder "Hielprik en gehoortest bij pasgeborenen" meegeven.
- Aantekening maken in het cliëntendossier dat informatie is gegeven en de folder is overhandigd.

i Meer informatie voor zwangeren

pns.nl/hielprik
pns.nl/hielprik/steffie
pns.nl/gehoortest
pns.nl/gehoortest/steffie
pns.nl/birth (voor anderstaligen)

i Meer informatie voor verloskundig zorgverlener

draaiboekhielprikscreening.rivm.nl/rol-ketenpartners/verloskundig-zorgverlener
pns.nl/draaiboek-gehoorscreening/rol-ketenpartners/verloskundig-zorgverleners

Dit product is tot stand gekomen met de medewerking van deskundigen uit betrokken beroepsgroepen en organisaties. Het RIVM besteedt uiterste zorg aan actuele, toegankelijke, correcte en complete informatie. Aan de inhoud van dit product kunnen echter geen rechten worden ontleend.